

Sotien aika

Talvisota

Vuodesta 1922 lähtien Venäjän uusi nimi oli Neuvostoliitto. Neuvostoliittoon kuului paljon valtioita. Saksassa oli vallassa Hitler, joka valloitti uusia alueita Saksalle. Toinen maailmansota alkoi vuonna 1939, kun Saksa hyökkäsi Puolaan. Saksaa vastaan taistelivat Iso-Britannia ja Ranska.

Neuvostoliitossa oli vallassa Josef Stalin. Neuvostoliitto pelkäsi, että Saksa hyökkää Neuvostoliittoon Suomen kautta. Neuvostoliitto ehdotti, että Suomi antaa Itä-Suomesta alueita Neuvostoliitolle. Suomi kieltäytyi. Neuvostoliitto hyökkäsi Suomeen 30.11.1939 ja alkoi talvisota.

Suomen armeijan ylipäällikkö oli C.G.E. Mannerheim. Suomen presidentti oli Kyösti Kallio. Neuvostoliitolla oli paljon sotilaita, lentokoneita ja panssarivaunuja. Suomella oli niitä hyvin vähän. Neuvostoliitolla oli suuri ylivoima.

Venäläiset luulivat, että he voittaisivat sodan nopeasti, mutta suomalaiset taistelivat hyvin Neuvostoliittoa vastaan. Suomalaiset sotilaat tiesivät, millainen on kova pakkasen talvella. Venäläisille talvi oli vaikea, kun pakkasta oli joskus - 40 astetta.

Suomalaisilla oli myös kova halu voittaa, koska he halusivat, että Suomi on itsenäinen maa. Talvisota yhdisti valkoiset ja punaiset. Kaikki halusivat voittaa sodan. Lopulta Neuvostoliitto ehdotti Suomelle rauhaa ja Suomi hyväksyi sen. Sota loppui 13.3.1940. Sota kesti 105 päivää.

Suomi hävisi sodan. Neuvostoliitto sai Suomelta Karjalan ja Sallan alueet. Sieltä muutti Suomeen 430 000 suomalaista. Heitä sanottiin evakoiksi.

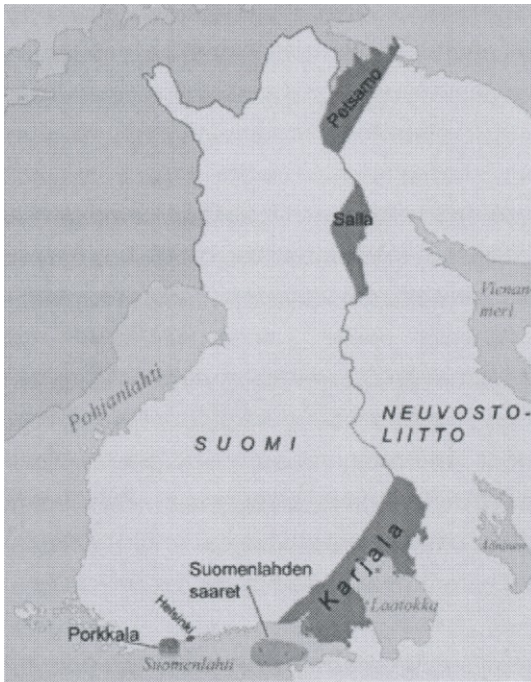
Heidän elämänsä oli raskasta. Alussa he asuivat maalla toisten ihmisten kodeissa. Vaikka Suomi hävisi sodan, Suomi säilyi itsenäisenä maana.

Jatkosota

Talvisodan jälkeen Suomen ja Venäjän suhteet olivat huonot. Suomi pelkäsi, että Neuvostoliitto hyökkää Suomeen ja valloittaa Suomen.

Saksa päätti, että se hyökkää Neuvostoliittoon. Suomalaiset halusivat, että Saksa auttaa Suomea, jos alkaa uusi sota. Suomi ajatteli, että uudessa sodassa Suomi

saa takaisin Sallan ja Karjalan alueet. Saksalaisia sotilaita tuli Suomeen. Suomen presidenttinä oli Risto Ryti.

Kesällä 1941 Saksa hyökkäsi Neuvostoliittoon. Suomi lähti mukaan sotaan. Suomen ja Neuvostoliiton välillä oli sota, jonka nimi on jatkosota. Alussa Suomella meni sodassa hyvin. Suomi voitti Neuvostoliitolta alueita. Sitten Neuvostoliitto aloitti suurhyökkäyksen kesällä 1944. Suomi hävisi sodan. Lopulta Suomi ja Neuvostoliitto tekivät rauhan 4.9.1944. Neuvostoliitto sai Suomelta Sallan, Karjalan ja Petsamon. Suomen täytyi myös maksaa Neuvostoliitolle noin 600 miljoonan dollarin sotakorvaukset. Lisäksi Neuvostoliitto halusi, että Suomi ajaa pois saksalaiset sotilaat Suomesta. Saksalaisia oli paljon Lapissa.

Suomen ja Saksan välillä alkoi Lapin sota 1944–1945. Saksalaiset lähtivät, mutta he polttivat Lapin kylät, kun he lähtivät. Saksa hävisi toisen maailmansodan.

Sodan aikana elämä oli vaikeaa. Tavaroista oli pulaa: esim. sokeria, kahvia ja tupakkaa sai ostaa vain vähän. Kun miehet olivat sodassa, naiset ja lapset tekivät kotona kaikki työt. He viljelivät maata ja olivat tehtaassa töissä. Naiset olivat myös mukana sodassa, esimerkiksi sairaanhoitajina. Naiset, jotka olivat mukana sodassa, olivat lottia.

Talvi- ja jatkosodan aikana yli 50 000 suomalaista lasta lähetettiin Ruotsiin pakoan. Lapset eivät osanneet ruotsia. Suurin osa lapsista tuli sodan jälkeen takaisin. Jatkosodassa taisteli myös noin 7000 ulkomaalaista vapaaehtoista sotilasta. He olivat virolaisia, ruotsalaisia, inkeriläisiä ja tanskalaisia. Suomi hävisi taas sodan, mutta säilyi itsenäisenä. Suomalaiset sanovat, että me hävisimme sodan, mutta voitimme rauhan.

Vastaa kysymyksiin suomeksi kokonaisilla lauseilla?

1. Miksi Neuvostoliitto ei onnistunut valloittamaan Suomea talvisodassa?
2. Suomi hävisi jatkosodan. Mitä Neuvostoliitto halusi Suomelta, kun tehtiin rauhansopimus?
3. Elämä oli sodan aikana vaikeaa. Miksi?